

ERDEI MAGYARÁG

Felkészítők

Kádár Miklós

üggetlen politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő.
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lei

III. évfolyam 275. sz

1934 Október 6.

Szombat

Titulescu hétfőn hazaérkezik

**Megerősödött a kormány helyzete: Vajda elutazott a fővárosból
Dinu Bratianu semleges akar maradni az eseményekkel szemben**

Bucuresti, okt. 4.
Ma délelőtt az a megnyugtató hír kelt szárnyra, hogy az új kormány helyzete megszilárdult, mert Titulescunak teljes elégtételt szolgáltatták és

a volt külügyminiszter hétfőn Bucurestibe érkezik,

Lapunk munkatársa ma délelőtt megjelent a külügyminisztériumban, ahol ezekről a hírekről nem tudtak semmit csupán azt mondták, hogy Titulescu hétfőn valóban visszatér a fővárosba.

Ion Mihalache a nemzeti parasztpárti elnöke, akinek Mussolinivel és vezető olasz politikusokkal kellett volna a jövő hét elején találkoznia arra a hírre hogy Titulescu hétfőn visszajön, elhalasztotta utazását. Mint ismeretes Titulescu legjobb barátja Miha-

lache. Manu is a fővárosban tartózkodik, de nem bizonyos, hogy hétfőig a fővárosban tud maradni, mert erős náthalazi kapott és az orvos ágybanfekvést rendelt el.

Hogy az új kormány helyzete megszilárdult, azt bizonyítani látszik az is, hogy Vajda tegnap este elhagyta a fővárost és Clujra utazott.

Mindezen hírekkel szemben áll az a nyilatkozat, amelyet Dinu Bratianu adott az újságíróknak. Tegnap éjjel féltizenkettőkor a Simploannal ugyanis megérkezett a fővárosba Dinu Bratianu, aki a következőket mondotta:

— A jelenlegi helyzetről nem tudok semmi pozitívot. Távol voltam a krizistól, de nem is akartam jelen lenni.

— Semleges maradtam — mondotta még Dinu Bratianu, — mert a helyzet korántsem olyan sima és azt akartam, hogy egy esetleges fiaskó miatt ne vádolhasson senki engem.

Meglepetést keltett még az a hír is, hogy Negura Mihály, aki a földművelésügyi minisztériumban, mint második államtitkár volt kinevezve, tegnap visszaadta megbízatását azzal az indoklással, hogy

a jelenlegi kormányösszetételt nem tartja szerencsének.

A hír nagy feltűnést keltett.

Amitől joggal tart az osztrák kormány

Németországnem mondle az Anschlusról,

**sőt egy éven belül el akarja foglalni Ausztriát
Szenzációs leleplezés von Papen budapesti tárgyalásairól**

Bécs, okt. 4.
Az osztrák kormányhoz közelálló lapok mai számukban azt állapítják meg, hogy Németország magatartása, valamint az osztrák kérdésben elfoglalt álláspontja és taktikája egyáltalában nem változott. Az osztrák kormányának az a vélemény, hogy Németország Ausztriának egy éven belüli elfoglalását tűzte ki célul, Németország egész diplomáciai tevékenysége abban merül ki, hogy ez a lehetőséget megkönnyítse és minél több állam semlegességét biztosítsa.

Jólinformált körökben azt hangsúlyozzák hogy von Papen magyarországi utazásának nem volt más célja, minthogy Magyarország

hozzájárulását Ausztriának Németországhoz való csatlakozásához megnyerje. Gömbös a német tervet nagy óvatossággal fogadta és tartózkodott minden kötelezettség vállalásától. A terv végrehajtására Németország három állam és pedig Magyarország, Lengyelország és Jugoszlávia jóindulalu hozzájárulását akarja megszerezni. Az eredeti tervek szerint Ausztria átcsatolásának még ebben a hónapban kellett volna megtörténnie. Rintelen ügyellensége azonban elhamarkodta az államcsíny, mely Dollfuss meggyilkolásával végződött és a terv végrehajtásának jelentős elhalasztását eredményezte.

**November 1-én kerül
kibocsájtásra a belső
kölcson**

Bucuresti, okt. 4.
Victor Slăvescu pénzügyminiszter nyilatkozott a belső kölcsönről és kijelentette, hogy a belső kölcsönt minden körülmények között november 1-én kibocsátják.

**Barthou még mindig
bizik a keleti-paktum
sikerében**

London okt. 4.
A „Daily Telegraph” szerint Barthou még mindig nem tett le a keleteurópai biztonsági egyezmény sikerébe vetett reményéről és a német és lengyel válaszok után is tovább folytatja tárgyalásait. Barthou tisztába van azzal, hogy Lengyelország Németország nélkül nem írja alá az egyezményt. Barthou egyelőre félbeszakítja az orosz szövetségre vonatkozó tárgyalásokat, mert tudja, hogy ez a francia-lengyel szerződés azonnali felbontását vonná maga után.

A NAP

Romboló ujjáépítés

Nagybecskerek mellett, Bikáz falucskában történt az a különös eset, hogy a községből néhány gazda összeállt és a falu több, mint száz éves templomát felgyújtotta. A gyújtogatást heves vita előzte meg a falu lakosai között. A vita akörül folyt, vajjon renoválni kell-e a templomot vagy nem. A templom maga nem szólhatott bele a vitába, de roskadozó falaival mindenki előtt láthatóvá tette, hogy itt előbb-utóbb baj lesz. Minthogy azonban a falu többsége azt mondta, hogy ha eddig jó volt a templom úgy, ahogy van, ezután is jó lesz — akadt néhány merész elhatározású ember, aki az ujjáépítés érdekében attól se riadt vissza, hogy felszöktesse a vörös kakast a templom roskadozó tetejére.

Magában véve nem nagy eset. A gyújtogatókat letartóztatták és ezzel be is lenne fejezve mindaz, amit ezzel a gyújtogatással kapcsolatban el lehet mondani.

De mégsem. Mert ez a templomgyújtogatás, hozzávéve azt a szándékot, amiért a gyújtogatás történt — kortűnet. A romboló ujjáépítés tünete, amit nem a bikázi gazdák találtak ki, legfeljebb csak utánoznak.

Nézzük csak, Mussolini volt talán az első háború utáni ujjáépítő, aki romokon akart új világot emelni. Hogy sikerült-e és fog-e neki sikerülni ez az olasz csizma területén, nem lehet tudni. Minden esetre tizenegy évvel a dicső fascizmus uralma után Mussolini, aki eddig mindig békéről, békés fejlődésről beszélt, pár hét óta a legszélsőségesebb háborús hangokat üti meg. Pedig a háború halottak millióit jelenti. Ezt úgy látszik elfelejti a Duce, Az a romboló ujjáépítés pedig, amely újabb rombolással fejeződik be, nem lehet áldásos.

Vagy vegyük a másik, a bikázihoz hasonló esetet. Hitlert és a harmadik Birodalmat. Itt még szembetűnőbb a hasonlóság a bikázi gyújtogatáshoz. Hiszen Hitler is úgy kezdte meg az uralmát, hogy felgyújtotta a Reichstagot és a lángok árnyékában, a romok fölött kezdte meg az építkezést. Itt már tudjuk, hogy ez nem sikerült. A rombolás igen. De az ujjáépítés annál kevésbé. Június 30-án óta még mindössze három hónap telt el és Hitler komolyan téphet attól, hogy még sok június 30-án következik el rá. Vagy még inkább attól tarthat, hogy már kevés június 32-át fog tudni élni eszeveszett politikájával, fajörületével, háborús szándékaival és nagyravágásával egyetemben.

A romboló ujjáépítés mindenütt csődött. Mond. A romboló ujjáépítésnek csak első fele sikerül, a második felébe előbb vagy utóbb, de belebukik a vállalkozó. A lángok végül is a gyújtogatót perzselik meg, a lehulló kőtörmelékek a falbontót sujtják halálra. A bikázi gazdálkodók is rajtavesztettek vakmerő vállalkozásukon. Mert mi történt? A gyújtogatásra rájöttek, őket letartóztatták. De vajjon elérik-e céljukat? Bajosan. Mert a többiek, a fősvények nem akartak áldozni arra, hogy megárvíttassák a templomot, ami végre is kevesebbe került volna. Hogy áldoznának akkor arra, hogy újat építsenek a leégett templom helyére?

A bikázi gyújtogatóknak tanulniuk kellett volna a többi „nagy” európai romboló ujjáépítő esetein. Nem tanultak, rajtavesztettek. Most legalább jó lenne, ha a fascizmus, a nagy romboló ujjáépítés hívei tanulnának bikázi kollégáiktól. Nehogy ők is rajtavesszenek...

Kivágandó és összegyűjtendő

6 Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarság
ajándéktombolájához.
1934 október 1—20-ig.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Gyilkol a futball!

Halálra rugták futballozás közben a Magyar Párt satumarei főtitkárának 14 éves fiát

Satu-Mare, okt. 4

A brutálisan elfajult sportjáték mérhetetlen gyászba döntötte Deák Kálmán magyar párti titkár családját, áldozatul követelte annak nagyreményű egyetlen 14 éves diákfiát.

Deák Ferenc gimnazista diák a napokban társaival futballozott, miközben valamelyik gyerektársa a játék hevében oldalba rugta. A fiú napokig titkolta családjá előtt fájdalmait, amíg heves láz nem kezdte gyötörni, amikor is bevallotta édesapjának a vele történt

esetet. A kétségbeesett apa rögtön orvosi vizsgálat alá vetette a gyereket, akit azonnal kórházba utaltak.

Deák Kálmán hétfőn este be is vitette fiát a kórházba, itt azonban már nem tudtak segíteni a szerencsétlen kis diákon, aki tegnap este 6 órára kiszenvedett.

A városban futótűzként terjedt el a szerencsétlenség híre és a legnagyobb részvételt keltette a köztisztviselőiben álló uricsalád iránt.

Rablás vagy pénzhamisítási csalás?

Befejezés előtt a Lajos Ábrahám-- Fischmann-ügy vizsgálata

A három szélhámos csomagok nélkül szökött meg Oradeáról. -- Letartóztatták Fischmann oradeai rokonát is

Oradea, okt. 4.

Az oradeai rendőrség teljes eréllyel folytatja a vizsgálatot a Lajos Ábrahám-féle állítólagos rablás ügyben. Mint megírtuk a „rablás” két tettesét a bucurești szigortáncán történt kihallgatásuk után Oradeára szállították és megkezdték kihallgatásukat, valamint megtartották a helyszíni szemlét is. Hájón, Beszámoltunk arról is, hogy Fischmann-Fuchs és Mester-Löw azt állítják, hogy rablásról szó sem volt, hanem ők pénzhamisítás ürügye alatt előbb nyolcezer, azután 120 ezer lejt kértek Lajos Ábrahámtól, aki a jó „üzlet” reményében ki is fizette ezeket az összegeket.

Fischmann alias Fuchs és társa az oradeai rendőrség előtt előtt tett vallomásukban is makacsul kitartanak ezen állításuk mellett, amit egyes a Hájón lefolytatott vizsgálat alkalmával tapasztalt tények is igazolnak. Lajos Ábrahám ezzel szemben élesen tiltakozik a vád ellen, mintha ő valamelyes pénzhamisítás céljaira bármilyen összeget adott volna és bizonyítékul azt hozza fel, hogy ha tényleg így lenne, úgy nem ment volna jelentést tenni a rendőrségen, mert sejtette, hogy a három szélhámos elfogatásakor ő is bajba kerül.

A rendőrség egyébként megtalálta azt az autótaxit, amelyen Fischmann és társai elutaztak Oradeáról. Az 590-es számú autó ez, amelyet Puskás sófför vezetett és aki felismerte úgy Fischmann, mint Mestert, valamint fényképről a harmadik társukat Gers Gurmant. A taxi sófförje elmondta, hogy a három utast

Clujra vitte. Itt Gurmant zsebéből egy csomó ezres bankót húzott ki és abból fizette ki a viteldíjat 2100 lejt. Kijelentette még a sófför, hogy a három utasnak együtt mindössze egy egyméter hosszú és félméter magas utazókosárból állt a podgyászuk.

Ez a vallomás Fischmannéknak látszott igazat adni, mert azok a holmik, amelyeket Lajos állítása szerint lakásából elraboltak, aligha fértek volna bele egy ilyen kis kosárba.

A rendőrség tegnap

őrizetbe vette Fischmann-Fuchs egyik Fischmann nevű Oradeán lakó rokonát, mert megállapították, hogy Fischmann és társai szökésük előtt nála rejtőztek egy ideig.

A mai nap folyamán Lajos Ábrahámot szembesítik Fischmann-Fuchssal, valamint Mesterrel is valószínű, hogy a vizsgálat a legrövidebb időn be is fejeződik.

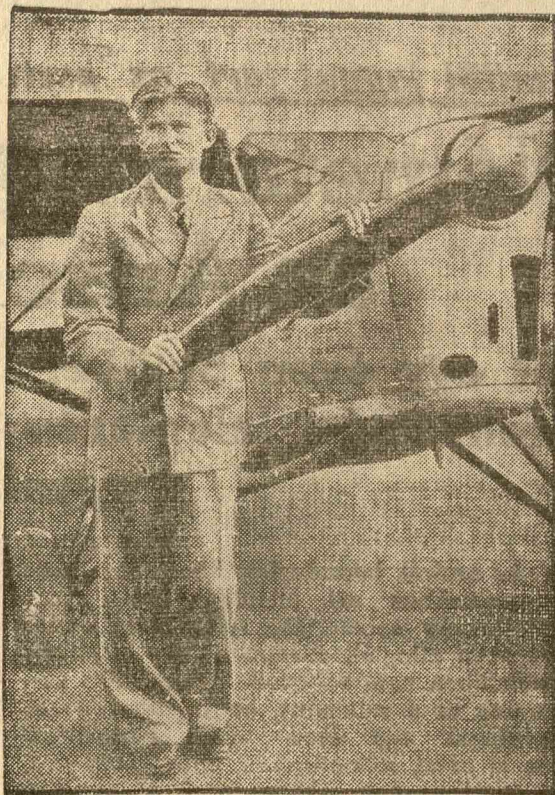
Javul Massaryk elnök állapota

Prága, okt. 4.

Massaryk Tamás köztársasági elnök egészségi állapotáról tegnap újabb orvosi jelentést adtak ki. A jelentés szerint az elnök gyógyulása rendes mederbe tért. A beteg közérzele állandóan javul.

Időjárás

Elénk délnyugati légáramlás, több helyen eső, esetleg zivatar. A napi hőmérséklet kissé csökken.

A leggyorsabb repülő

Ausztrália és Anglia közötti repülőversenyt egy 20 éves fiatal pilóta: James Melrose nyerte meg, aki 8 nap alatt 9 megállással az eddigi rekordot 13 órával megjavította.

Halálra ítélték hét kommunistát Bulgáriában

Szófiában 44, Varsóban 34 kommunistát ítélték el súlyosan

Sófia, okt. 4.
A bulgár vésziörvényszék negyvennégy kommunista felett ítélt, akik a bulgár hadseregben bolsevista forradalmat akartak szítani. A vésziörvényszék igen súlyos ítéletet hozott a lázadó kommunisták ügyében, akik közül hetet halálra ítélt, kettőt életfogytiglani kényszermunkára, 35-öt pedig egy év

és 12 év közötti kényszermunkára ítélt. A halálos ítéletet, ha közben nem érkezik kegyelem még az éjjeli órákban végrehajtják. Varsó, okt. 4.

A lueki törvényszék 34 ukrán kommunista felett ítélt, akik közül hármat 12 évi kényszermunkára a többieket pedig egy évtől 6 évig terjedő börtönrre ítélt.

A szárazság miatt

Oroszlánok támadják meg az afrikai falvakat

Harminc benszülöttet faltak fel a fenevadak, amelyek ellen most gépfegyverekkel védekeznek

Berlin, okt. 4.
A nagy szárazság folytán az afrikai benszülött lakosság valóságos életveszedelembbe került, mert a sivatagi vadállatok ennivalóért emberlakta területeket támadnak meg. Hadlu

el Dass községet a múlt éjjel megtámadták az oroszlánok és egyetlen éjszaka alatt harminc benszülöttet fel faltak. A falvakat most gépfegyverrel fogják védeni a garázdálkodó vadállatok ellen.

Borzalmas szerelmi dráma Cernautiban

Ledobta hűtlen szeretőjét a második emeletről egy legény

Cernăuți, okt. 4.
Borzalmas szerelmi tragédia játszódott le tegnap éjjel Cernăuți-ban. Buliga Aurel fiatal 22 éves fiú, régebbi idő óta szerelmi viszonyt folytatott egy Balan Elena nevű 30 éves cselédleánnyal. A cselédleány gazdái egy bérház második emeletén laknak. A fiú minden este a konyhában szokott vizitálni és rendszerint ott is aludt. Tegnap este a cselédleány feltűnő hideg volt a fiúval szem-

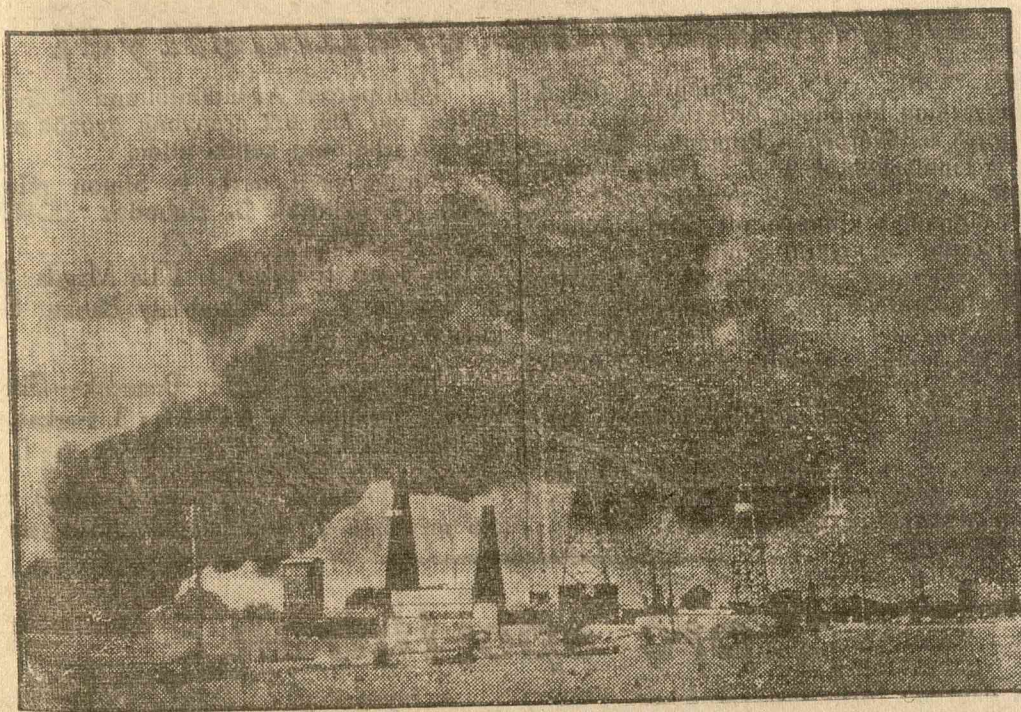
ben, aki azt mondta:

— Megcsalsz, Helén.

A leány dacosan felvágta a fejét és így válaszolt:

— Ha megcsallak is semmi közöd hozzá.

A fiú hirtelen indulatba jött és felkapva a cselédleányt az ablakhoz lépett és ledobta a második emeletről. A cseléd azonnal szörnyethalt. Borzalmas tette után Buliga Aurel önként jelentkezett a rendőrségen.

Egő petróleumforrások

A nienhageni petróleummezőn veszedelmes tűz támadt. Gázkitörés lángra lobbantotta a petróleumforrást, amelynek számos halottja és súlyos sebesültje esett áldozatául.

Nem kap kölcsönt a szovjet Angliától

London, okt. 4

A szovjet az angol nemzeti banktól 50.000 font sterling kölcsönt kért 3 százalékos kamattal. Majd 25 000-re szállt le 5 százalékos kamattal. Azonban az angol bank visszautasította azzal az indoklással, mert a szovjet nem rendelkezik elég biztosítékkal. A visszautasítás nagy feltűnést keltett.

Rejtélyes öngyilkosság a ludusi (marosludasi) állomáson

Cluj, okt. 4

Titokzatos öngyilkosság történt Ludus (Marosludas) állomáson. A személyvonat reggel futott be az állomásra, amikor egy ismeretlen ember hirtelen kivetette magát a még elég gyorsan menő vonatból. Az ismeretlen ájultan esett össze a sínek mellett. Beszállították a kórházba. Eddigi jelentés szerint még nem tért eszméltre és így nem tudják megállapítani, hogy a különös öngyilkosságnak mi volt az oka.

Erdélyi származású bucurestii utazó kellemetlen kalandja Constantán

Constanta, okt. 4

Vakmerő rablótámadás áldozata lett Kelemen B. erdélyi születésű bucurestii utazó, aki Constantára utazott. A „Bristol” szállóba ment, ahol az elmúlt éjjel felfeszítették szobája ajtaját és miután megkötözték és száját betömtek, minden pénzéből kifosztották. A rablók után a rendőrség erélyes nyomozást indított.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUCURESTI. 12. Vízállásjelentés, Gramofon-
lemezek. 12.45. Előadások hírei, Törzsde.
Könnnyű Gramofonlemezek. 13.15. Beszélő-
ság. 13.40. Könnnyű lemezek. 17. Jazz. 19.
Rádióegyetem. 19.20. Lemezek. 19.45. Felol-
vasás. 20. Zobail, egyfelvonásos opera. 21.
Uzenetek. 21.20. Rádiózenekar. 22.15. Beszélő-
ujság. 22.45. Vendéglői zene.
BUDAPEST. 6.45. Torna, Utána: Hangleme-
zek. 9.45. Hírek. 10. Felolvasás. Közben:
Hanglemezek. 10.40. Felolvasás. 11.10. Nem-
zetközi vízjelzőszolgálat. 12. Déli harangszó
és időjárásjelentés. 12.05. A honvédegyalog-
ezred zenekara. 12.30. Hírek. 13.20. Pontos
időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30.
Kóczé Gyula és cigányzenekara. 14.40. Hírek,
élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16. A Rádióélet ifjúsági félórása. 16.45. Idő-
jelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Missziós
üzenetek. 17.30. Uray margit magyar nótá-
kat zongorázik. 18. Mit üzen a rádió. 18.40.
Bertha István szalonzenekara. 20. Az Or-
szágos Frontharcos találkozó megnyitó ün-
nepségének közvetítése a Hősök teréről.
20.25. Október 6. Emlékbeszéd. Elmondja
Vitéz Somogyváry Gyula. 20.40. Szíjj Dénes
tárogatózik zongorakísérettel. 21.05. Hírek,
lőversenyeredmények. 21.20. A m. kir.
Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22. Idő-
járásjelentés. 22.50. Lakatos Tómi és Lakatos
Misi cigányzenekara.

Erdélyi Magyarország

3. oldal

Október 6.

Az örök tűz

Fantasztikus regény

14

De Whanotee halkán fittyent és a fiatal lány rászól a kutyára:

Az állat hirtelen megáll, fülét hegyezi, levegőbe emeli az orrát, aztán hirtelen örvendő vonítással futkos a sziklán, farkcsóválva.

— Csönd legyen. Yaha, csönd legyen...

A kutya kiegyenesedik, kis vakkantással felel, aztán engedelmesen leül. Whanotee kiugrik a sziklára. Jikel tartja a nehéz hárkát... Marc önkénytelen mozdulatot tesz — hogy segítsen a kiszállásnál de a lány megkapaszkodik az egyik viőrlakótól és könnyedén kilép a sziklára, mintha észre sem venné a feléje nyújtott kart. Könnyedén meghajol és udvariasan mondja a férfinak.

— Bocsásson meg, hogy ily gyorsan kel bucsut vennem, de sietnem kell, hogy megnyugtassam a nagyapámat, aki bizonyára aggodik és aki maga fogja megköszönni az életmentő segítségüket. Viszontlátásra. — uraim!

Kis fejbólintás, kedves mosoly, am egyaránt szól a két férfinak és a fiúnak; és a fiatal lány gyűrött, piszkos, vizes ruhájában szétzilált hajjal, eltűnik az egyik szikla mögött, utána siet az indián, aki egyetlen köszönő mozdulatot sem tett.

A fiu még mindig a szikla alsóba kapaszkodik; Marc, aki partra akart szállni határozatlanul áll ez után a bucsúzás után... de e pillanatban a nagy kutya lerohan a sziklán, egészen a víz széléig: felborzolt szőrrel, villámzó szemmel látja ki a száját, haragosan morog. Jikel ösztönszerűen előki a hárkát, hogy kikerülje a kutyát amely már-már az arcába kap.

— Ó, csunya állat!... Nem engedi partra szállni az embert...

A kutya mögött előugrik egy másik, mellette terem a sziklán és szintén vad ugatásba kezd.

Marc elkiáltja magát:

— Ezek aztán a házörzök!

Gildas közben megfordítja a kormányrudat és válaszol:

— Mondtam magának, Marc ur., el sem lehet képzelni jobb portásokat... Rögtön fölfalnak az embert, ha rálépne a szigetre. Nahát, ezután a köszönő után nincs más hátra, mint hazamenni Ploumanach-ba.

A Goéland megfordul... A szél segítségével végighalad a sziget mellett, amelynek közepén némán mered a romantikus kastély. Senkit sem látni sem az ablakokban sem a fák között, csupán az egyik kis öbölben van elrejtve egy motorcsónak és két csónak. — Öresek, őrizet nélkül.

A szobrász bosszankodva néz körül a szigeten és a kastély támasztófala mögött észrevesz egy hosszú hangárt, amelyből három széles, rövid kémény nyúlik az ég felé. Megkérdi:

— Hát ez mi? Ezt még nem láttam itt. Mire való ez az épület?

A gazda vállat von

— Senki sem tudja... Az új lakók csinálták egyedül... Néha füstölög... és éjszaka néha piroslik a tüztől... Egyébként pedig olyan mint most.

A bárka közelebb ér a rejtélyes szigethez: a legközelebbi szikla csucsán feltűnik újra a két kutya egy harmadik követi őket. A három hatalmas állat szikláról-sziklára ugrálva követi a hajót, beleragadnak a fővenybe, megkapaszkodnak a hasadékokban, lelkiismeretesen vigyáznak az őrizetükre bízott szigetre.

A Goéland eléri a sziget végső csúcsát és az immár egészen közel levő öböl felé viőrlázik. A három kutya ekkor sorba ül az utolsó sziklán, a szél messziről is hozza a vad ugatásukat.

(Folyt. köv.)

Károlyi Magyarorszag

1934. október 6.

4 oldal

Az őszülés nem szégyen,

de eredeti hajszinét visszanyerheti a FLOREAL hajregenerator használatával. Nem festőszer! Régi bevált hajviz! 1 üveg ára 60 Lei.

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Tömegmészárlásra készülnek az arabok Palesztinában

Nagymennyiségű robbanószert foglalt le a jeruzsálemi rendőrség. Letartóztatták az összeesküvők vezérét

Paris, okt. 4.

Jaffai jelentés szerint a palesztinai arabok nagyszabású vérengzést terveztek a palesztinában élő zsidók ellen. Egy névtelen feljelentés alapján, azonban a jeruzsálemi rendőrség házkutatást tartott egyes arabok há-

zában, ahol igen nagy mennyiségű robbanó szeri és fegyvereket találtak. Az összeesküvő arabokat, köztük vezetőjüket Ragheb beyt letartóztatták.

Súlyos zsidóellenes zavargások Lengyelországban

Lemberg, okt. 4.

A zsidó ünnepek következtében az élelmiszer üzletek vasárnap délután is nyitva voltak Lembergben. Egy antiszemita diákokból álló csoport megrohanta ezeket az üzleteket, amelyeknek tulajdonosai kivétel nélkül zsidók voltak és teljesen kifosztotta azokat, sőt a kereskedőket és vevőket is súlyosan bántalmazták. A verekedések so-

rán több sebesülés történt. Néhány ilyen üzletben a rendbontók benzint öntöttek ki és az üzletet felgyújtották, majd elmenekültek. A rendőrség csak nagy nehézségek árán tudta helyreállítani a rendet.

Hasonló antiszemita zavargásokról érkezett jelentés az ország több városából, főleg Lodzból.

SPORT

Vasárnap oradeai Törekvés-Phönix bajnoki mérkőzés

Oradea, okt. 4.

Vasárnap délután a Nemzeti Bajnokság B osztályának egyik legérdekesebb mérkőzése folyik le Oradeán a Mihai pályán, amikor is a helybeli Törekvés a baia-marei (nagybányai) Phönix-szel mérkőzik. A mérkőzés kimenetele, tekintve mindkét csapat nagyszerű formáját, teljesen nyitott. A Törekvés egész komolyan készülődik az

izgalmasnak ígérkező mérkőzésre, mert minden áron meg akarja szerezni az elsőbbséget és az értékes két pontot. A mérkőzésnek valószínűleg rekordközönsége lesz annál is inkább, mert a mérkőzés előtt a District ünnepélyes keretek között fogja átadni a Törekvés ifjúsági csapatának az általa adományozott diszes serleget.

A bucurestii tennisz-bajnokságok eredményei

Bucuresti, okt. 4.

Nagyszámu közönség érdeklődése mellett folynak a fővárosban Románia 1934 évi országos tenniszbajnokságai. Néhány számban már a döntőket is lebonyolították. Somogyi Klárinak, a kitűnő aradi tenniszbajnoknak sikerült megnyerni a női egyes bajnokságot, a főbbszörös bajnoknő, P. Zizovits Lenke előtt Cantacuzino, a legnagyobb megtelepedésre, legyőzte Schmidtet, aki Romániát a Davis Cupban képviselte. Részletes eredmények a következők:

Férfi egyes: Cantacuzino—Schmidt 6:2, 2:6, 7:5. Meglepetés.

Női egyes: 1. Somogyi Klári (Gloria Arad), 2. P. Zizovits Lenke (NAC, Oradea), 3. Wreihim és Jakab. 6:4, 4:6, 6:3.

Férfi páros: Az eldöntőben Réti—Homburger pár 7:5, 6:2 arányban győzött a Pusztay—Wartenberg kettős ellen.

Férfi egyes II. oszt.: 1. Simon (Hagibor Cluj), 2. Jasinski, 3. Benedek (KAC) és Gaster. döntő.

Női egyes II. oszt.: 1. Kiss Magda MSE, 2. Baatzné TC, 3. Barabassy Babko GySE. Döntő 6:4, 6:2.

Férfi páros II. oszt.: Benedek—Simon—Flegyi, Smeaureanu 6:4, 6:3, Farkas, Weinberger—Adelstein, Cerbu 6:0, 6:0.

A Morpurgo—Witmann (lengyel) bemutatkozó mérkőzés 5:4-es állással abbanmaradt.

Apró sporthirek

Az összes futballszövetségek közül az olasz labdarúgó szövetségnek van a legnagyobb jövője, amelyhez különböző címeken egymástól távol eső országokból is összeg folyik be egy évben.

Prenn a kitűnő német teniszező, aki nek Hitler uralomrajutáskor el kellett hagynia Németországot — professzionista lett.

A bucurestii Lewsky, Szófia—Macabti mérkőzésen hangos botrány volt, amelynek áldozata Mielu Petrescu bíró volt, aki a Macabi hívei súlyosan megvertek.

St. Juan: III. Ker. FC—St. Juan 4:1 (0:1)

A Román Kupa vasárnapi döntőjén 322 ezer lei volt a bruttó jövedelem. A fővárosban érdemes mérkőzést rendezni.

3

az igazság:

Szerény keret

Kevés költség

Olcsó árak

Székely

posztóruház

Oradea,

Str. A. Iancu

(Kossuth-u.)

5

Lerroux az új spanyol miniszterelnök

Koncentrációs kormány alakul Spanyolországban

Páris, okt. 4. | széleskörű parlamenti koncentrációt hozzon létre az agrárpártiakkal és a katolikus népakció vezetőivel. Madridi politikai körökben remélik, hogy Lerroux még ma megalakítja az új kormányt.

Madridi jelentés szerint a spanyol kormányválság mára megoldást nyert. Lerroux volt miniszterelnök, a radikális párt elnöke kapott deignálást. Az a feladata, hogy

Kiverték a marghitai zsidó templomból a cionistákat

Sulyos botrány az ünnepi istentisztelet alatt

Marghita, okt. 4. | Felháborító eset tartja még most is izgalomban Marghita józanul gondolkozó zsidó lakosságát. Az történt ugyanis, hogy a cionista ifjúsági szervezet marghitai csoportja kisebb tagjainak kék-fehér zászlót adott, hogy Szimhat Tóra este avval menjenek a templomba. A szülők és gyermekek körében igazán nagy meglepetést váltott ki a cionista szervezet vezetésének figyelmessége. Nem örült ennek azonban Herz József a Chevra Kadisanak az elnöke, aki, midőn meglátta a Noár Hácioni

tagjait a kék fehér zászlóval a templomba bevonulni kiadta a rendeletet, hogy őket ki kell dobni, sőt ki is hirdették hogy hagyják el a templomot. Az ifju cionistákkal együtt tényleg többen elhagyták a templomot.

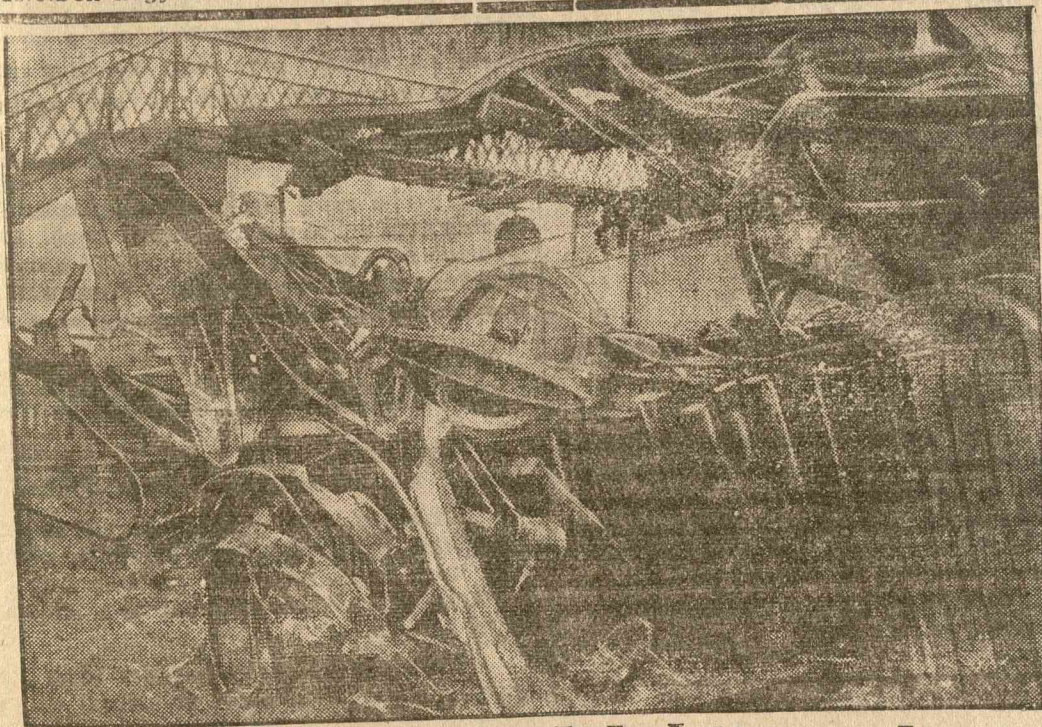
Nagyon furcsán hatott Herz József, Kiss Emil és a többi cionista faló zsidók határozata, mert abban igazán nincs semmi, hogy a zsidóság színével ment be egy pár öntudatos zsidó ifju. Nem tudjuk, hogy ezeknek az uraknak miért sérti a szemüket a kék fehér szín?!!

Vakmerő rablótámadás egy ékszerész ellen Targu-Mures (Marosvásárhely) főterén

A megtámadott ékszerész bicskával szurkálta össze támadóját

Tg.-Mures, okt. 4. | Vakmerő rablótámadás történt tegnap délután Tg. Muresen (Marosvásárhelyen) Abrahám Sándor ékszerész egy főterei üzletben negyedkilós aranyrudat mért le.

Ugyanakkor ott tartózkodott egy Edelstein nevű munkanélküli ékszerész, aki amikor megpillantotta a nagy darab aranyat, elhatározta, hogy meg fogja kaparintani. Amikor Abrahám kiment az üzletből, Edelstein utána

A hidról lefordult két vonat

Angliában Warlington állomás előtt egy 100 kilométeres sebességű gyorsvonat összeütközött a hid bejáratánál egy személyvonattal. A borzalmas szerencsétlenség méretei képünkön láthatók. 14 halottat és számos sebesültet huztak ki a romok alól.

Omnia Mozgó

Péntektől

Kettős műsor!

1. Kalandorok királynője
2. Valcerháboru

Előadások: fél 4, 7, 10 órakor

Helyárak 18, 16, 11 lei, repülőbérlettel együtt.

sompolygott és a főter kellős közepén hátulról többször fejbevágtá az aranyat vivő ékszerészt, majd erőszakkal el akarta azt tőle venni. Abrahám megfordult és kirántotta zsebkését, védekezett a rablótámadás ellen. A percekig tartó dulakodásnak az véletlén vetget, hogy a főter üzleteiből előrohantak a kereskedők és ártalmatlanná tették a támadó Edelsteint. akinek sebeit a mentők kötötték be Abrahám pedig rablótámadási kísérletért az ügyészségen jelentette fel Edelsteint.

— Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, illuzugás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megelénkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megadadítja az embert a kellemetlen érzésektől a tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

A Magyar Párt felhívása az adósokhoz

Mintihogy az adósságrendezési (konverziós) törvényben előírt fizetési időpont, vagyis folyó évi november hó 15-ike rohamosan közeledik, és annak meghosszabbításáról szó sem lehet, hivatalos helyről jövő nyilatkozatok szerint, pártunk elnöksége kötelességének tartja az összes magyar városi és gazda adósok figyelmét felhívi arra, hogy mindazoknak az adósoknak, akiknek rendelkezellen tartozásuk van, akár pénztáratételeknél, akár hitelszövetkezeteknél, akár magán-hitelezőknél, hogy a törvényben előírt fizetési kötelezettségüknek lehetőleg a november hó 15-ét megelőző időben okvetlen igyekezzenek eleget tenni, hogy ezáltal egyrészt törvényadta jogaik megóvassanak, másrészt pedig lehetőséget nyújtsanak arra, hogy a több mint 3 év óta tartó és hatásaiban valamenyünk által ismert gazdasági és pénzügyi válság mielőbb enyhüljön és a hitel-élet lehetőség szerint mielőbb helyreálljon, illetve meginduljon.

Oradea, 1934 október hó 1-én.

A Magyar Párt Elnöksége.

Elgázolt az autó egy nyolc éves kisleányt Dej (Dés) közelében

Dej, okt. 4.

Dr. Nagy Ignác pénzügyigazgató Somkut község határában elgázolta Capusan Valeria nyolc éves falusi leánykát. A pénzügyigazgató szekeret akart kikerülni, mikor oldala mellől az autó elé ugrott a kisleány. A pénzügyigazgató nem tudott fékezni és így következett be a szerencsétlenség. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Nagy filléres bál, műsorral egybekötve október 6-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Marcel Jonescu tánctermében. (Passage). Ingyen sorsolás, a hölgyek egy crep de schine ruhárávalót és a férfiak egy divatos inget és nyakkendőt kapnak. Tánc reggelig.

A Népszövetségi Hitelintézet betéteseit kéri, hogy a konverziós törvény alapján való megegyezés végét a betétkönyveikkéjükkel a délelőtti vagy délutáni órákban az intézetbe befáradni sziveskedjenek.

Gyűjtse a számozott lapszelvényeket hogy résztvehessen az „Erdélyi Magyar-ság” szenzációs 50 drb svájci zsebóra tomboláján.

Olasz tisztek szervezik át az albán hadsereget

Belgrád, okt. 4. A Stámpa jelenti Tiranából, hogy ott elterjedt hírek szerint Albánia megegyezett Olaszországgal, miután az olasz politika újabb erőfeszítéseket fejtett ki, hogy

visszanyerje régi befolyását a Balkánon,

Olaszország állítólag újabb kölcsönt nyújt Albániának s ennek fejében ismét olasz kitépő tisztek lépnek be az albán hadseregbe.

az albániai olasz iskolákat megnyitják

és olasz telepéseket bocsátanak be Albániába. Azt írja a belgrádi Stámpa, hogy ha ez a hír valóban bizonyul, akkor Achmed Zogu albán király elhalasztja törökországi látogatását és

leveszik napirendről Albániának a balkán paktumhoz való csatlakozását.

Mussolini már kiszemelt 300 olasz tisztet, akik át fogják szervezni az albán hadsereget.

Elhangzottak a védőbeszéddek a timisoarai nagy kommunista perben

Mára várható az ítélet kihirdetése

Timisoara—(Temesvár), okt. 4. A kommunista perben Bundra dr ügyész két napig tartó vádbeszédet mondott. Vádbeszédének második részében rátért mind egyik vádlottra külön-külön és esetelte azokat a bűnöket, amelyeket elkövettek. A vád szerint 19 vádlott

a romániai szovjetuniót akarták megalakítani és államrend-felforgató tevékenységet fejtettek ki.

Az ügyész hosszan foglalkozik Wurmbrand helyzetével, akinek különleges helyzete van.

Legnagyobb meglepetésre az ügyész Wurmbrandot is a fővádlottak közé sorolja és kéri, hogy azonnal küldjék Jilavára

hogy megkezdje tíz éves büntetését.

Az ügyész ezután sürgeti, hogy fogják el Szécsit és Rácz Margitot, akik látható fejei voltak a mozgalomnak. Ugyanakkor kéri az ügyész, hogy irjanak át az ilfovi törvényszékhez, hogy az

helyezze vád alá azt a fővárosi tisztviselőt, aki Wurmbrandnak hamis személynazonossági bizonyítványt állította ki és ezzel elősegítette bujkálását.

Szünet után megkezdődött a védelem beszéde. Már az első felszólaló Niculescu Stelian ügyvéd semmisségi panaszt jelentett be Orbán és Dobos vádlottak miatt, akik bűnüket az ostromállapot előtt követték el, mégis a hadbíróság illekezik fölöttük.

Ítéletki hirdetésre valószínűleg ma kerül sor.

Kifosztottak a betörők egy trafikot Sft.-Gheorghen (Sepsiszentgyörgyön)

Sft. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy), okt. 4. Vakmerő betörés történt a múlt éjjel Sft. Gheorghen. Eddig még ismeretlen tettesek az éjszaka sötéttségének oltalma alatt behatoltak Bedő Ferencné üzletébe és onnan több mint 20 ezer lei értékű dohányárut vittek el. A betörők a külső deszkajátékokat kileszítették, majd a belső ajtót átkulccsal nyitolták ki. Bedő Ferencné a betörésről jelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

300 ezer lejes birsággal sújtottak egy cluji ékszerészt

Cluj, okt. 4. Tóth Izsák ékszerészt az iparügyi minisztérium 300 ezer lej birságra büntette, mert üzletében márkánélküli aranyat találtak. A kereskedő megfellebbezte az óriási birságot.

Akar ingyen egy pontosan járó svájci zsebórát? Gyűjtse az „Erdélyi Magyarság” számozott szelvényeit és résztvesz az 50 drb zsebóra tombolán.

Vakmerő rabló-támadás az erdőben

Cluj, okt. 4. Tusinean Iosif nagysármási rovtömlővel legény, kinek már sokszor akadt dolga a csendőrséggel, a multheti helikopter alkalmával nitársul szegődött egy novolyi gazdemberhez, akiről tudta, hogy pénz van nála. Ujjuk az erdőn vezetett keresztül. Itt rátámadt a gazdára és halállal fenyegette meg, ha pénzt nem adja oda. A megrémült gazda 800 lejét átadta és azután bejelentette az esetet a csendőrségnek, a csendőrség, a rablót letartóztatta és a cluji ügyészségre szállította be.

Apagyilkosság az örökség miatt

Chisineu, okt. 4. Simion Vasile Vasile Criuleni községbeli lakos tegnap késsel halálra szurkálta öreg édesapját. A gyilkost letartóztatták, aki a csendőrségen azt vallotta, hogy azért ölte meg apját, mert az végrendelet csinált és neki kevesebb részt hagyott, mint másik testvérének.

Lepje meg férjét egy pontosan járó zsebórával! Pénzbe nem kerül csak gyűjtse az „Erdélyi Magyarság” tombola szelvényeit és résztvehet a tombolában!

APRO HIRDETÉSEK

Megbízható kifutó fiut felvesz „Solidaritatea” fűszerszövetkezet. Piața Unirii 12

Hirneves jósnő mindenféle ügyes-bajos dolgaiban, lelki, vagy testi bajaiban, rontás, vagy természeti bajokban segíteni tud. Str. Moldova (volt Kálvária-ucca) 58-a, második kapu, Oradea. 1662

Házikisasszony, ki perlekt főzni tud felvétetik, csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező jöhet. Cim a kiadóban. 1633

Ujsagarusításra fiuk és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piața Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Meghamaradt az érettségiben, zsírosszódát ivott lugoji (lugosi) diák

Lugoj—(Lugos), okt. 4. Tegnap osztották ki az érettségi diplomákat. Egy Vita nevű jelölt, miután arról értesült, hogy nem ment át a vizsgán, a vizsgabiztos előtt egy üveget ragadott ki zsebéből és mielőtt bárki is megakadályoz-

hatta volna, kiitta az üveg tartalmát. Később kitért, hogy az üvegben igen erős mároszóda volt. Az öngyilkos diákot beszállították a kórházba, ahol gondos ápolás alá vették.

Széttépett a veszett kutya egy négyéves kislányt

A borzalmas erejű állat elszakította láncát és úgy vetette magát a gyermekre

Cernăuți, okt. 3. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap a Cernăuți melletti Ciudei községben. A falu leggazdagabb emberének, Gheorghian földbirtokosnak volt egy négy éves kislánya. Nemrégiben a földbirtokos egy farkaskutya vasarolt, amelyet láncra tartott. Tegnap délután a négy éves kislány a kutyaól felé vette útját, ahol hirtelen elébe ugrott a hatalmas farkaskutya. A kislány sikoltva menekült el, de a mikor látta, hogy a kutya megvan láncolva és nem támadja meg, ingerkedni kezdett az állattal, amely mindjobban feldühödött, míg végre egyetlen rántással széttépte a láncot és kisgyermekre rohant, akii borzalmas módon összeharapott. Majd otthagya az ajutlan fekvő kislányt és elro-

hant a faluba. A kislányt azonnal kórházba szállították, de más nem lehetett rajta segíteni, mert a harapások folytan, szörnyű kínok között meghalt. A kutya eltűnt. Azt gondolják, hogy veszett volt, azért szinte hajótadászatot rendeztek a kutya ártalmatlanítására. Eddig még azonban nem sikerült a gyilkos eb nyomra jutni.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtökéletesebb alkotása és öröme lesz a borotválkozásban Vezérképviselő: triuman Armin, Oradea Promenad Eminescu 16,